

ด่วนที่สุด

ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๓/๒๑๕๘

กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ถนนพระรามที่ ๖ เขตราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๑๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความเห็นชอบต่อร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
กับหน่วยงานของสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน ๒ ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
แห่งราชอาณาจักรไทยกับสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน เกี่ยวกับอุปกรณ์สำรวจ
สภาพอวกาศโดยรอบของดวงจันทร์ไทย - จีน ภายใต้พันธกิจอวกาศยานสำรวจดวงจันทร์
ฉางเอ๋อ หมายเลข ๗ พร้อมคำแปลภาษาไทย
๒. ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
แห่งราชอาณาจักรไทยกับองค์การพลังงานปรมาณูแห่งชาติจีนว่าด้วยความร่วมมือ
ด้านการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีนิวเคลียร์ในทางสันติ พร้อมคำแปลภาษาไทย
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๓๐๔/๒๑๕
ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๘ และด่วนที่สุด ที่ กต ๑๓๐๔/๒๑๗ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๘
๔. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๗/๒๒
ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘ และด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๗/๒๘ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๘

ด้วยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอเสนอเรื่อง ขอความเห็นชอบ
ต่อร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กับหน่วยงานของ
สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน ๒ ฉบับ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอ
คณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
กับหน่วยงานของสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน ๒ ฉบับดังกล่าว เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
จึงเข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี
พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่าง
ประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยงานของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้พิจารณา
ร่วมกันแล้วเห็นควรให้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจ ทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว ในห้วงที่นายกรัฐมนตรี
(นางสาวแพทองธาร ชินวัตร) จะเดินทางเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการระหว่างวันที่
๕ - ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปีแห่งการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - จีน
จึงจำเป็นต้องนำเสนอมติคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยด่วน ภายในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

/๓. สาระ...

๓. สารสำคัญ

ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษาฯ กับหน่วยงานของสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน ๒ ฉบับ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๓.๑ ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน เกี่ยวกับอุปกรณ์สำรวจสภาพอวกาศโดยรอบของดวงจันทร์ไทย - จีน ภายใต้พันธกิจอวกาศยานสำรวจดวงจันทร์ฉางเอ๋อ หมายเลข ๗ (Memorandum of Understanding between the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation of the Kingdom of Thailand and the China National Space Administration Concerning the Flight of the Moon Aiming Thai-Chinese Hodoscope (MATCH) Instrument on the Chang'e-7 Lunar Exploration Mission) มีสาระสำคัญในการวางกรอบข้อตกลงและข้อกำหนดสำหรับความร่วมมือระหว่างทั้งสองฝ่ายในการวิจัยและพัฒนาอุปกรณ์สำรวจสภาพอวกาศโดยรอบของดวงจันทร์ไทย - จีน (Moon Aiming Thai-Chinese Hodoscope : MATCH) โดยสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ จะร่วมสำรวจอวกาศภายใต้พันธกิจอวกาศยานสำรวจดวงจันทร์ฉางเอ๋อ หมายเลข ๗ ของจีน ซึ่งมีแผนจะนำส่งขึ้นสู่วงโคจรของดวงจันทร์ในปี ๒๕๖๙ และจะลงจอด ณ บริเวณแอ่งขั้วใต้เอตเคน (South Pole-Aitken) ของดวงจันทร์ เพื่อตรวจวัดรังสีคอสมิกจากกาแล็กซีและอิเล็กตรอนจากดาวพฤหัสบดี รวมถึงการศึกษาเชิงกลไกของอิเล็กตรอนจากดาวพฤหัสบดี สำหรับขอบเขตความร่วมมือประกอบด้วย การดำเนินการทดสอบมาตรฐานระดับนำส่งของอุปกรณ์สำรวจสภาพอวกาศ MATCH การขนส่งอุปกรณ์ไปยังท่าอวกาศยาน การนำส่งไปยังวงโคจรดวงจันทร์บนอวกาศยานฉางเอ๋อ หมายเลข ๗ การดำเนินการสำรวจ ศึกษา และแบ่งปันข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ในการนี้ สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของกระทรวงการอุดมศึกษาฯ จะเป็นผู้ประสานงานฝ่ายไทย และผู้ประสานฝ่ายจีน คือ ศูนย์วิจัยการสำรวจดวงจันทร์และวิศวกรรมอวกาศ (Lunar Exploration and Space Engineering Center - LESEC) ของสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน โดยทั้งสองฝ่ายจะมีการจัดทำข้อตกลงการดำเนินงานเชิงเทคนิคฉบับที่สอดคล้องกับขอบเขตความร่วมมือ และข้อกำหนดภายใต้บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๓.๒ ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับองค์การพลังงานปรมาณูแห่งชาติจีนว่าด้วยความร่วมมือด้านการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีนิวเคลียร์ในทางสันติ (Memorandum of Understanding between the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation of the Kingdom of Thailand and the China Atomic Energy Authority for Cooperation in Peaceful Uses of Nuclear Technology) มีสาระสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือในการใช้พลังงานนิวเคลียร์และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีนิวเคลียร์ในทางสันติ การพัฒนาความร่วมมือในด้านการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้อง และกำหนดให้มีการดำเนินการที่สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทั้งสองประเทศ ตลอดจนสนธิสัญญาและพันธกรณีระหว่างประเทศที่ทั้งสองฝ่ายเข้าร่วม สำหรับขอบเขตความร่วมมือ ได้แก่ (๑) การดำเนินกิจกรรมหรือโครงการวิจัยและพัฒนา ด้านการใช้พลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ และเทคโนโลยีพลังงานนิวเคลียร์รูปแบบใหม่ (๒) การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิศวกรรม และการก่อสร้างเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์วิจัย รวมทั้งการดำเนินงานด้านความมั่นคงปลอดภัย การเตรียมความพร้อมและการตอบสนองเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์ การป้องกันทางรังสี การจัดการกากกัมมันตรังสี และการขนส่งวัสดุกัมมันตรังสี (๓) การส่งเสริมความร่วมมือด้านการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีนิวเคลียร์ในด้านต่าง ๆ เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม สุขภาพมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (๔) การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย ข้อบังคับหรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพลังงานและเทคโนโลยีนิวเคลียร์ และ (๕) การสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านการศึกษาระดับอุดมศึกษา การฝึกอบรม การศึกษาดูงานทางวิทยาศาสตร์ และการให้ทุนฝึกอบรม/วิจัยระยะสั้น (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

/๔. ประโยชน์...

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

การจัดทำบันทึกความเข้าใจ ทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวนี้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา ในการมุ่งพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งการขยายความร่วมมือกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในด้านเทคโนโลยีอวกาศ และด้านพลังงานและเทคโนโลยีนิวเคลียร์จะส่งผลให้ไทยได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี และองค์ความรู้ รวมทั้งเกิดการพัฒนาขีดความสามารถด้านวิจัยและพัฒนากำลังคนในสาขาที่เป็นเทคโนโลยีแห่งอนาคต อีกทั้งการจัดทำบันทึกความเข้าใจ ทั้ง ๒ ฉบับ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย - จีน ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) ที่มุ่งกระชับความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนสอดคล้องกับแผนความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ว่าด้วยการร่วมกันส่งเสริมเส้นทางเศรษฐกิจสายไหม และเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่สนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านความร่วมมือด้านห้องปฏิบัติการร่วม การแลกเปลี่ยนนักวิจัย และนักวิทยาศาสตร์ รวมทั้งสนับสนุนความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัยของทั้งสองประเทศ

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาร่างบันทึกความเข้าใจ ๒ ฉบับดังกล่าวแล้ว สรุปได้ดังนี้ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และ ๔)

๖.๑ กระทรวงการต่างประเทศได้พิจารณาร่างบันทึกความเข้าใจ ทั้ง ๒ ฉบับแล้ว มีความเห็นว่า

๖.๑.๑ ประเด็นสารัตถะและถ้อยคำ ไม่มีข้อขัดข้องต่อสารัตถะและถ้อยคำโดยรวมของร่างบันทึกความเข้าใจ โดยขอให้พิจารณาปรับแก้ถ้อยคำบางส่วนเพื่อความถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ กระทรวงการอุดมศึกษา ได้ปรับแก้ถ้อยคำตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศแล้ว

๖.๑.๒ ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ร่างบันทึกความเข้าใจ ไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น ร่างบันทึกความเข้าใจ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างไรก็ดี โดยที่ร่างบันทึกความเข้าใจ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ดังนั้น กระทรวงการอุดมศึกษา ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จึงควรพิจารณาเสนอเอกสารดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๖.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาร่างบันทึกความเข้าใจ ทั้ง ๒ ฉบับแล้ว มีความเห็นว่า ร่างบันทึกความเข้าใจ มิได้มีการใช้ถ้อยคำที่มุ่งหมายให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ ประกอบกับมีข้อความระบุไว้อย่างชัดเจนว่า บันทึกความเข้าใจ ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมายใด ๆ ต่อผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่าย และไม่ถือเป็นสนธิสัญญาภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ กรณีจึงไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
ไม่มี

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๘.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กับหน่วยงานของสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

๘.๑.๑ ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน เกี่ยวกับอุปกรณ์สำรวจสภาพอวกาศโดยรอบของดวงจันทร์ไทย - จีน ภายใต้พันธกิจอวกาศยานสำรวจดวงจันทร์ฉางเอ๋อ หมายเลข ๗

๘.๑.๒ ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับองค์การพลังงานปรมาณูแห่งชาติจีนว่าด้วยความร่วมมือด้านการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีนิวเคลียร์ในทางสันติ

ทั้งนี้ ในกรณีที่ร่างบันทึกความเข้าใจ ทั้ง ๒ ฉบับ ดังกล่าวข้างต้น มีความจำเป็นต้องปรับปรุงถ้อยคำที่มีใช้สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมดำเนินการได้โดยการหารือกับกระทรวงการต่างประเทศ และไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๘.๒ อนุมัติให้ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามในร่างบันทึกความเข้าใจ ทั้ง ๒ ฉบับ ตามข้อ ๘.๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศุภมาส อิศรภักดี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๖๑๐ ๕๔๒๕ (นวลวรรณ/สรวิชญ์)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sorawich.s@mhesi.go.th